

А ЦВК
І НИНІ ТАМ

стор 2

ВІТЕР
У ГАМАНЦІ

стор 4

ЧОРНА ДІРА
УКРАЇНСЬКОГО БЕЗДОРИЖЖЯ

стор 5

ГААГА: справа з багатьма невідомими

Минулого тижня завершилися чотириденні публічні слухання у Міжнародному суді ООН за позовом України проти Російської Федерації. Країні-агресору інкримінується фінансування тероризму та дискримінація за національною ознакою в анексованому Криму. Уже в квітні–травні Суд може оголосити рішення про застосування тимчасових заходів щодо РФ. Однак навіть стриманий оптимізм є передчасним: Гаага ще остаточно не вирішила, чи підпадає ця справа під юрисдикцію Міжнародного суду. А якщо за неї усе ж візьмуться, то винесення вердикту по суті затягнеться на роки.

НАШІ ВИМОГИ

У позовній заяві Україна просить Суд визнати, що РФ забезпечувала фінансування тероризму,

включно з постачанням зброї для незаконних збройних формувань, зокрема «ДНР», «ЛНР», «Харківських партизан» і пов'язаних з ними груп і осіб.

Також у позові наводиться перелік конкретних злочинів, відповідальність за які Україна просить офіційно покласти на російську державу і які підпадають під класифікацію терористичних актів. Список містить збиття Boeing-777 (рейс МН17 «Малайзійських авіаліній»), обстріл мирних жителів у Волновасі, Маріуполі та Краматорську, смертоносний вибух під час мирної ходи у Харкові.

Україна вимагає зобов'язати Російську Федерацію негайно і беззастережно припинити підтримувати терористів і відмовитися від цього надалі, вивести всю зброю з території нашої країни, а також забезпечити належний прикордонний контроль, щоб не допустити здійснення і заохочення нових терористичних актів.

Кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародного права Інституту міжнародних відносин КНУ ім. Т. Шевченка Антон Кориневич вважає безумовним позитивом, що лише деякі події на Донбасі Україна кваліфікує у своїй позовній заяві як тероризм.

«Це дає розуміння Суду, що Україна розділяє збройний конфлікт, який не без допомоги Росії триває уже три роки поспіль на території нашої країни, і окремі терористичні атаки», — розповів він «ВВ».

Друга частина позову присвячена порушенням з боку Росії Конвенції про ліквідацію усіх форм расової дискримінації. Україна вказала, що РФ регулярно переслідує кримських татар і їх лідерів на анексованому півострові, заборонила діяльність Меджлісу, перешкоджає діяльності українських громад, навчання на національних мовах і навіть свободі зібрань.

РОСІЙСЬКА ВІДПОВІДЬ

Не перелічити, що чули стіни Палацу миру в Гаазі до публічних слухань за позовом України проти РФ, однак якби вони вміли говорити, то, безумовно, поклопоталися б про вручення російській стороні головного призу за брехню. До того, що Москва заперечує усі звинувачення на свою адресу, світ уже звик. Але тут, у залі Суду, прозвучала стара пісня на новий лад про те, звідки в сепаратистів зброя. Якщо під час анексії Криму «зелені чоловічки» скупувалися у военторзі, то на Донбасі, як з'ясувалося, «ополченці» знаходять цілі арсенали в шахтах.

«Так ще можна було б пояснити, якби на Донбасі використовувалася лише стрілецька зброя. Але як бути з «Точкою У», «Ураганамі», «Смерчами», «Градами»? Та й танки в шахту не заженеш», — розповів Антон Кориневич.

(Закінчення на стор. 6)

Ще 1 червня 2014 року сплив семирічний термін повноважень дванадцяти членів Центральної виборчої комісії (загалом їх п'ятнадцятеро). Нещодавно ще в одного представника ЦВК скінчився імунітет. Але влада не поспішає проводити ротацію. Може, Банковій це й не потрібно?

ОХЕНДОВСЬКИЙ-ОРДЕНОНОСЕЦЬ І ВЕЛИКІ ПОЛІТИЧНІ ТОРГИ

Влітку минулого року президент Петро Порошенко зробив подання до парламенту на оновлення одинадцяти з дванадцяти членів Центрвиборчкому. При цьому глава держави не врахував пропозиції одразу кількох фракцій. Відповідно до букви закону, він повинен був вислухати всі парламентські політсили і потім вирішувати самостійно. Ось тільки на що сподівався президент? Певна річ, що депутати не віддали б голоси за ручний склад ЦВК. Але, може, це і входило у розрахунок?

державна відзнака, якою нагороджують громадян за видатні заслуги перед Україною у галузі державного будівництва, зміцнення міжнародного авторитету країни, розвитку економіки, науки, освіти, культури, мистецтва, охорони здоров'я, за видатну благодійну, гуманістичну та громадську діяльність. Цікаво, за що відзначили Охендовського? Що такого видатного він здійснив? Успішно провів президентські й парламентські вибори 2014 року?

Якщо обіцянка — цяцянка, то час настав. Але щось підказує, що тема ротації ЦВК, як і зміни до виборчого законодавства, гальмува-

А ЦВК і нині там

ватися зі своїми політичними опонентами. Однак гендель не вдався, тому переважанню ЦВК не відбулося», — аналізує політолог.

питанні може вартувати майбутнього особисто президенту Порошенкові. Також на кону стоїть доля потрібної коаліції», — каже політолог.

чи, як і парламент, який повинен затвердити кандидатури.

ЩОБ УНИКНУТИ ДОЧАСНИХ ВИБОРІВ

Кандидат політичних наук, політолог Олексій Якубін говорить про те, що Банковій зручно, аби ЦВК перебувала в підвішеному стані.

«Це дає владі більше можливостей впливати на Центрвиборчком. Зокрема, через відкриття справ. Як було, наприклад, із Михайлом Охендовським. Пригадайте, підозру йому оголосили саме тоді, коли відбувалися вибори в об'єднаних територіальних громадах.

Існує ще один аспект: нелегітимність ЦВК можна використувати для того, щоб уникнути проведення дочасних парламентських виборів. Комісія ж прострочена! Тому спочатку, мовляв, потрібно ухвалити Виборчий кодекс, потім помінати склад ЦВК і тільки тоді, можливо, провести вибори», — пояснює політолог.

Водночас Олексій Якубін зазначає, що всередині коаліції існують суперечності з приводу кандидатів у члени ЦВК.

«Звісно, хочеться поставити своїх людей. Але якщо комісія представлятиме інтереси двох ключових фракцій, її вважатимуть ангажованою. І знову постане питання про легітимність. Тому влада просто затягує вирішення цього питання. Але чим більшим буде тиск громадськості, українських політиків, міжнародних партнерів, тим швидше піде процес: владі уже нікуди буде подітися, і їй доведеться погодитися на діалог. Хоча не виключаю, що все це може затягнутися до президентських виборів 2019 року. Але багато чого залежатиме від тиску ззовні», — говорить експерт.

Яна ДЖУНГАРОВА

ЦІКАВО, ЗА ЩО ОХЕНДОВСЬКОГО В 2015 РОЦІ НАГОРОДИЛИ ОРДЕНОМ ЯРОСЛАВА МУДРОГО V СТУПЕНЯ? ЩО ТАКОГО ВИДАТНОГО ВІН ЗДІЙСНИВ? УСПІШНО ПРОВІВ ПРЕЗИДЕНТСЬКІ Й ПАРЛАМЕНТСЬКІ ВИБОРИ 2014 РОКУ?

Водночас незрозуміло було, чому Порошенко обмежився одинадцятьма кандидатурами. Одного втратили? Чи не встигли за два роки знайти гідного фахівця? Питань тоді поставало безліч. Але відповіді суспільство так і не отримало. Подання Порошенка не розглянули, а тема ротації ЦВК невдовзі зникла з інформаційного простору.

Утім, наприкінці листопада минулого року спікер Андрій Парубій відзначав, що незабаром парламент може взятися до цього важливого для країни питання.

«Президент готовий дискутувати, готовий змінювати того чи іншого кандидата з наявного переліку для того, щоб Верховна Рада позитивно проголосувала», — говорив тоді Парубій.

І знову зависла пауза. Отже, компромісу не досягли? Чи торги не відбулися?

Нагадаємо, під час Революції Гідності тоді ще народний депутат Петро Порошенко в ефірі одного з телеканалів сказав, що аби чергові президентські вибори 2015 року були визнані, потрібно кардинально змінити склад Центральної виборчої комісії.

«Цей склад повинен бути таким, якому б довіряла вся країна, без цього — лише поглиблення кризи. Ніяких виборів з таким судом і такою ЦВК не буде взагалі», — стверджував нардеп Порошенко в 2014 році.

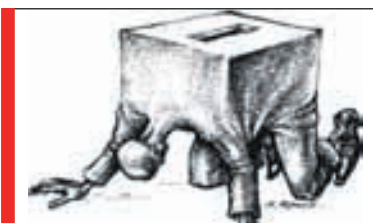
Проте нелегітимна Центральна виборча комісія провела кілька виборів! А її главі Михайлові Охендовському, повноваження якого скінчилися, президент Петро Порошенко вручив у 2015 році орден Ярослава Мудрого V ступеня! Це

тиметься щосили. І це не дивно: політичні експерти в унісон кажуть про те, що цього року дочасні парламентські вибори таки відбудуться. А там і до президентських рукою подати. Тому владі недоцільно міняти ЦВК.

А подання до ВР насправді було подачкою суспільству. Адже коли потрібно ухвалювати важливі для влади рішення, так звана коаліція і

Тим часом, за словами Бортника, упродовж цього року питання все-таки вирішиться.

«Ми вступаємо в новий політичний цикл, і цьому складу Центрвиборчкому вже не дадуть провести наступні вибори. Насамперед наші західні партнери будуть проти. Також важливий суспільний тиск», — констатував експерт.

БАНКОВІЙ ЗРУЧНО, ЩОБ ЦВК ПЕРЕБУВАЛА В ПІДВІШЕНОМУ СТАНІ. ЦЕ ДАЄ ЗНАЧНО БІЛЬШЕ МОЖЛИВОСТЕЙ ВПЛИВАТИ НА ЦЕНТРВИБОРЧКОМ

ПОМИЛКА МОЖЕ ВАРТУВАТИ МАЙБУТЬОГО

Політолог, кандидат історичних наук, керівник «Центру політичної розвідки» Олег Постернак зазначає, що від нового складу ЦВК, у разі проведення дочасних парламентських виборів, залежить конфігурація української влади. Цим і пояснюється тривала пауза, пов'язана з ротацією членів Центрвиборчкому.

«Будь-яка помилка, необачне рішення, політична хиба в цьому

технічного, органу. Тож для міжнародних партнерів надзвичайно важливим буде мультипартійний склад ЦВК, коли інтереси всіх фракцій врівноважені», — підкреслює експерт.

Також Олег Постернак вказує на те, що склад ЦВК, найімовірніше, оновлять цього року, адже далі зволікати з призначенням безглуздо. І, відповідно, якщо Порошенко гальмуватиме цю справу, то виставить себе не в кращому політичному світлі. Власне кажу-

ЩОСЬ ПІДКАЗУЄ, ЩО ТЕМА РОТАЦІЇ ЦВК, ЯК І ЗМІНИ ДО ВИБОРЧОГО ЗАКОНОДАВСТВА, ГАЛЬМУВАТИМЕТЬСЯ ЩОСИЛИ. І ЦЕ НЕ ДИВНО: ПОЛІТИЧНІ ЕКСПЕРТИ В УНІСОН КАЖУТЬ ПРО ТЕ, ЩО ЦЬОГО РОКУ ДОЧАСНІ ПАРЛАМЕНТСЬКІ ВИБОРИ ТАКИ ВІДБУДУТЬСЯ. А ТАМ І ДО ПРЕЗИДЕНТСЬКИХ РУКОЮ ПОДАТИ. ТОМУ ВЛАДІ НЕДОЦІЛЬНО МІНЯТИ ЦВК

Питання відставки очільниці НБУ Валерії Гонтаревої знову на порядку денному. Зокрема, недавно головна фінансистка недвозначно заявила, що незабаром може поставити свій останній підпис під меморандумом про співпрацю України з МВФ. «ВВ» дізнавалися про причини її відставки, а також про можливих претендентів на посаду голови Центробанку.

**МАВР ЗРОБИВ СВОЮ СПРАВУ,
МАВР МАЄ ПІТИ**

Політолог, директор соціологічної служби «Український барометр» Віктор Небоженко вважає, що президент України Порошенко скерує до Верховної Ради подання на зняття Валерії Гонтаревої з посади очільниці Центробанку з двох причин.

«По-перше, через тиск з боку МВФ, який бажає бачити на посаді очільника НБУ нову людину, бо не хоче працювати з корумпованим чиновником. Треба визнати, стосовно Гонтаревої з усіх боків було багато негативу. Окрім усього, вона посприяла зміцненню в Україні російського фінансового капіталу, створила умови для розвитку російських банків. І захищав головну фінансистку лише президент — ніхто більше її не підтримував.

По-друге, Гонтаревій настав час іти, бо вона виконала свою місію перед Порошенком: зачистила фінансовий банківський простір України від конкурентів фінансових структур президента, внаслідок чого він став найбільшим «власником» банків в Україні. В результаті її діяльності виграла лише одна людина — Порошенко, чия фінансова імперія є наразі найпотужнішою», — говорить Віктор Небоженко.

Політолог підкреслює, що нині перед главою держави стоїть непросте завдання: ким замінити Гонтареву, щоб не розкрилися ко-

«ЧАС Ч» ДЛЯ ГОЛОВИ НАЦБАНКУ

Порошенко може розраховувати, що колишній президент Ющенко переконає МВФ відновити кредитування України. Адже, окрім власної вигоди, президентові важливо отримувати позики МВФ. Він не може призначити на цю посаду якогось вінницького банкіра, бо це викличе невдоволення Фонду, який хоче працювати із солідним представником Нацбанку. Порошенкові може здаватися, що Ющенко буде саме такою людиною», — вважає Віктор Небоженко.

**ЗА ГОНТАРЕВОЮ
ПРИЙДУТЬ ІЗ ПУ?**

Політолог, директор Інституту глобальних стратегій Вадим Карасьов припускає: бажання Валерії Гонтаревої залишити посаду голови Нацбанку пов'язане з тим, що найближчим часом Генпрокуратура може повідомити її про підозру.

«Так, наприкінці лютого помічник генпрокурора Владислав Куценко заявив про причетність глави НБУ до махінацій на суму близько 315 млрд гривень і поча-

**ЧИННИЙ ГОЛОВА НБУ
ПОСПРИЯЛА
ЗМІЦНЕННЮ В УКРАЇНІ
РОСІЙСЬКОГО
ФІНАНСОВОГО
КАПІТАЛУ, СТВОРИЛА
УМОВИ ДЛЯ РОЗВИТКУ
РОСІЙСЬКИХ БАНКІВ**

тій наступника. З огляду на те, що кандидатуру глави НБУ має схвалити Верховна Рада, це — складний процес. Звісно, це буде людина президента, бо Нацбанк є «бізнесом» очільника держави. Попри те, що наразі жваво обговорюють трьох можливих претендентів на цю посаду — третього президента України Віктора Ющенка, экс-прем'єр-міністра Арсенія Яценюка і голову правління «Приватбанку» Олександра Шлапака, — найімовірніше призначать «темну конячку», — вважає Вадим Карасьов.

позичальників, її конфлікти з власниками фінустанов.

Але задля майбутніх політичних дивідендів було б неправильним залишати посаду такого рівня під кепкування і град протухлих яєць. Тому вона обрала більш сприятливий момент, щоб піти: порівняно із січнем — початком лютого трохи укріпилася гривня. Тобто нині суспільство не так гостро реагує на провали в роботі глави НБУ. Очевидно, питання її відставки вирішиться протягом найближчих двох місяців.

Порошенко розставляє на державні посади людей, яких давно знає особисто і яким довіряє. Так, він призначив менеджера корпорації «Рошен» Дмитра Вовка головою НКРЕКП, проштовхнув кума своєї дружини Юрія Луценка на посаду генпрокурора. Немає жодних сумнівів, що головним фінансистом країни стане близька йому людина.

Правдоподібно, що президент зупиниться на кандидатурі Віктора Ющенка, оскільки в 2004–2005 роках був із ним у довірливих стосунках. Значно меншою є імовірність того, що Порошенко запропонує Яценюка, який нині, з огляду на свої президентські амбіції, є його конкурентом. Якщо вибір все-таки буде зроблений на користь экс-прем'єра, це означитиме, що його хочуть якимось чином підставити на цій посаді», — каже Микола Спірідонов.

Кіра ВІНОГРАДОВА

**ГОНТАРЕВІЙ НАСТАВ ЧАС ІТИ, БО ВОНА ВИКОНАЛА
СВОЮ МІСІЮ ПЕРЕД ПОРОШЕНКОМ: ЗАЧИСТИЛА
ФІНАНСОВИЙ БАНКІВСЬКИЙ ПРОСТІР УКРАЇНИ
ВІД КОНКУРЕНТІВ ФІНАНСОВИХ СТРУКТУР
ПРЕЗИДЕНТА, ВНАСЛІДОК ЧОГО ВІН СТАВ
НАЙБІЛЬШИМ «ВЛАСНИКОМ» БАНКІВ В УКРАЇНІ**

румповані операції, які здійснювалися у Нацбанку?

«Відтак зринає ім'я третього президента України Віктора Ющенка, який у 1993–1999 роках очолював Нацбанк. Він точно не видасть Порошенка і виконуватиме всі його фінансові забаганки.

Кандидатура Ющенка задовольнила б також МВФ. Для представників Фонду важливо, щоб цю посаду обійняла компетентна, обізнана у фінансовій сфері людина, яка б не була причетна до гучних корупційних скандалів.

ток відповідного розслідування у НАБУ.

До речі, позафракційний народний депутат Сергій Тарута в своїй брошурі «Загроза економічній безпеці України» доводить, що Гонтарева була причетна до фінансових операцій Сім'ї Януковича. Певно, вона вирішила піти завчасно, щоб, отримавши повідомлення про підозру, уникнути широкого суспільного резонансу.

Очевидно, Порошенко вирішив задовольнити прохання Гонтаревої про відставку, і нині шукають

**ВІДСТАВКА
Є СПРАВОЮ НАЙБЛИЖЧИХ
ДВОХ МІСЯЦІВ**

Експерт Українського інституту аналізу і менеджменту політики Микола Спірідонов зауважує, що питання відставки Валерії Гонтаревої вирішене в політичних кулуарах.

«Робота чинного голови НБУ була провальною, внаслідок чого на неї тиснули з усіх боків. Згадати хоча б регулярні мітинги вкладників банків і проблемних

ТОЧКА ЗОРУ

«Коли Нацбанк закрити російські банки, причетні до фінансування тероризму?»

Ігор ЛУЦЕНКО,
народний депутат
України, член
комітету з питань
запобігання і
протидії корупції:

«Україна вважає російський «Сбербанк» причетним до фінансування тероризму. Це випливає з позову, котрий українське МЗС скерувало до Міжнародного суду ООН у Гаазі. Згідно з офіційною позицією, через «Сбербанк» здійснювалася підтримка терористів на сході країни. За це Україна вимагає від Росії компенсації.

Навіть більше, у тексті позову міститься словосполучення «російські банки», яке використовується у контексті надання фінансової підтримки терористам, що діють на території України. Тобто не лише через «Сбербанк» ідуть гроші на вбивства українців, а й через інші фінустанови з капіталом РФ.

Водночас Національний банк України протягом останніх двох років всіляко заперечував, що російські банки є джерелом небезпеки. Останнє спростування варто процитувати.

«Нацбанк наголошує, що в кожному банку з російським капіталом ще від 2014 року працює куратор НБУ, який ретельно відстежує усі операції і в разі виявлення неправочинних операцій має усі інструменти для застосування заходів впливу. Наразі таких порушень не виявлено», — запевнили в НБУ 17 лютого 2017 року.

На думку голови нацрегулятора Гонтаревої, слід розрізнити дочірні фінустанови в Україні і їхні материнські структури в Росії: «Я вважаю, що в нас немає російських банків — у нас є українські банки з російським капіталом».

Однак якщо «Внешторгбанк», «Альфабанк» та «Сбербанк» відкрито обслуговують рахунки терористів, чому в Україні вони провадять свою діяльність абсолютно безперешкодно? Та ще й отримують пільговий статус — наприклад, потрапляють до обмеженого кола фінустанов, котрі мають право безпосередньо купувати валюту в Нацбанку.

Врешті-решт, головне питання: чому ми вимагаємо від Міжнародного суду ООН запровадити санкції щодо російських банків, а тим часом наша держава в особі Національного банку підтримує і лобіює комерційні інтереси цих спонсорів тероризму? Чи Нацбанк — це не держава Україна?

Як депутат я неодноразово звертався із письмовими та усними вимогами до НБУ запровадити санкції проти російських банків. Та позиція Гонтаревої залишається незмінною: можна відкликати ліцензії у десятків українських банків, але банки Путіна чіпати — зась».

Україна залишається однією з найбільш бідніших країн Європи та світу. І підвищення мінімальної зарплатні до 3200 грн і зростання соцстандартів на 150 грн не збільшили реальних доходів населення. Тому коли прем'єр-міністр Гройсман закликає пишати поліпшенням добробуту українців, тоді як насправді більшість із них ледь зводить кінці з кінцями, пригадується коронна фраза Людовика XIV: «Держава — це я». Мабуть, розповідаючи про покращення, голова уряду не бреше, а має на увазі виключно стан власних статків...

ЗАРПЛАТА, ЯКА Ж ТИ МАЛЕНЬКА!

Про підвищення рівня життя в Україні урядовці воліють згадувати якомога частіше. Ще б пак, довести мінімальну зарплатню до 3200 грн і примудритися залишити майже незмінними пенсії — це великий талант. Головне — наповнити Пенсійний фонд за рахунок комерційного сектору і максимально мінімізувати видатки на цю статтю із держбюджету.

«За нашими підрахунками, 4 млн українських громадян уже отримали вищі зарплати», — рапортував Гройсман на одному з недавніх засідань уряду.

Виконавчий директор Міжнародного фонду Блейзера Олег Устенко впевнений, що збільшення

торговельних мереж Олексія Дорошенка, мінімалка мало кому дала багатства.

Експерт розповів, що одночасно з рішенням Кабміну про підвищення мінімальної зарплатної плати до 3200 грн прораховувалося, як цей крок може бути підкріплений споживчим коштом.

«На продукти відводилося близько 1200 грн, 2000 грн мали б витратитися на все інше», — пояснив він «ВВ».

Експерт підкреслив, що, згідно зі статистичними даними за

поліпшуватися. Економіка стрімко котилася униз: за 2014–2015 роки її кумулятивне падіння склало 17%, а впродовж 2016-го вдалося відвоювати лише 2% у бік зростання», — розповів експерт.

Своєю чергою Олексій Дорошенко додав, що підвищення зарплатня не стимулює населення до витрачання грошей на інші товари.

«Споживчий попит трохи може вирости лише в гривні. Так, торік роздрібний товарооборот у національній валюті збільшився на 3%. Проте в доларовому еквіваленті купівельна спроможність як падала, так і падає. Проти зростання на 3% у гривні маємо падіння на 4% у доларі», — констатував експерт.

У правдивості тверджень експертів переконують дані Держстату, згідно з якими протягом лютого реальний рівень доходів населення скоротився на 8,3%. А порівняно з минулим роком зарплата штатного робітника аж ніяк не збільшилася — навпаки, скоротилася на 7,2%. І тепер середня зарплатня в Україні становить 6008 грн. Чи забезпечує ця сума гідне життя, питання риторичне.

В РЕЙТИНГАХ НАЙБІДНІШИХ

Висновки зарубіжних досліджень теж не розділяють гордість уряду щодо поліпшення життя українців.

За версією видання Bloomberg, Україна залишається у рейтингу найбільш бідних країн світу, посівши в ТОП-10 сьоме місце. Потішити власне самолюбство можна хіба тим, що Bloomberg визнав Грецію,

Туреччину та Іспанію ще біднішими за нас. Видання вираховує «індекс злиднів» у країнах, підсумовуючи прогнози щодо темпів інфляції і безробіття. Рівень зарплатні в ньому не вказується. Саме тому Україна опинилася у такому не найбільш ганебному товаристві.

Проте експерти вказують на значно неприємніші для нашої країни рейтинги, які наочно доводять, що навіть підвищення зарплатня залишається найнижчою у Європі.

За словами Віталія Дудіна, до свого зростання українська мінімалка відповідала рівню Центральноафриканської Республіки.

Він констатував, що, за даними рейтингу Doing business-2017, який готувався Світовим банком торік, мінімальна оплата праці некваліфікованого робітника (оцінюється вище, ніж індикатор мінімальної зарплатні) в Україні становила 84 долари. В Німеччині така сама праця оцінюється у 1870 доларів, у Норвегії — 3582 долари.

«Середній показник рівня оплати некваліфікованої праці в Європі — 1000 доларів на місяць. Тобто українська зарплатня відрізняється від європейської більш ніж у 10 разів», — додав експерт.

Своєю чергою Олексій Дорошенко нагадав, що Міжнародна організація праці, яка посилається на офіційні статистичні органи країн, визнала: заробітна плата українця у 2015 році більше ніж учетверо була нижчою, ніж у китайця. І це попри те, що МОП у своїх дослідженнях враховує усі виплати робітникам, тобто не тільки зарплатню, а й надбавки та премії.

«Китаєць у 2015 році в середньому заробляв 20330 грн на місяць, тоді як українець — 4195 грн», — додав він.

На думку експерта, китайське диво стало можливим завдяки наявності чіткого економічного плану та системи, яка працює на результат. В Україні ж, на жаль, немає навіть бачення, куди рухатися.

«Зруйнувавши стару систему і не збудувавши нову, ми застрягли десь посередині, і нас бовтає у різні боки. І ось рік тому стало зрозуміло, що Україна знову взялася використовувати елементи із найгіршого, що в нас було. І наразі ми не розуміємо, до якої позначки повернеться це погане старе», — додав Дорошенко.

ШУКАТИ ВИХІД

В економіці все пов'язане, тому збільшення доходів нереальне без економічного підйому.

За словами Олега Устенка, добробут населення може поліпшитися лише тоді, коли економічне зростання буде не на рівні 1-2%, а понад 5%.

«Проте це можливо лише за умови зміни моделі розвитку української економіки, яка нині тримається на старих, архаїчних підвалинах: 50% нашого ВВП відбувається за рахунок експорту товарів із низьким рівнем доданої вартості. Тому просто за рахунок адміністративних засобів, навіть якщо мінімальну зарплатню підвищити до 5000 грн, рівень доходів не зросте», — підкреслив експерт.

На його думку, потрібні рішучі дії, які б активізували інвестиційну компоненту.

«Активності інвесторів сприятиме успішна боротьба з корупцією, усунення адміністративних бар'єрів для ведення бізнесу, активна демонополізація і деолігархізація економіки», — додав Устенко.

Своєю чергою Віталій Дудін вважає, що дешева робоча сила є вагомим чинником для багатьох іноземців, які замислюються про перенесення власних підприємств до України.

«Щоправда, навіть якщо кількість робочих місць збільшиться, рівень доходів може залишитися таким самим низьким. У кращому випадку ми зможемо дорівнятися до найбільш бідних країн Євросоюзу (Польщі, Угорщини, Румунії) та до їх соціальних стандартів», — вважає він.

А Олексій Дорошенко уточнює, що іноземні інвестори переважно виявляють інтерес до Західної України, оскільки вважають, що мешканці цього регіону з огляду на історичні обставини є ментально ближчими до європейців.

Аріна МАРТОВА

НИНІ, НАВІТЬ З УРАХУВАННЯМ СУБСИДІЙ, ЛЕВОВА ЧАСТКА ДОХОДІВ ВИТРАЧАЄТЬСЯ НА ПРОДУКТИ ТА КОМУНАЛКУ. НА ВСЕ ІНШЕ КОШТІВ МАЙЖЕ НЕ ЗАЛИШАЄТЬСЯ

мінімалки до 3200 грн було спробою послабити удар по найвразливіших верствах населення, які жили на мінімальні доходи.

«Сьогодні мінімальна зарплатня фактично відповідає прожитковому кошику, вартість якого теж становить близько 3200 грн. Однак вважати це за серйозне досягнення я б не став», — констатував він у коментарі «ВВ».

На думку провідного експерта Центру соціальних і трудових досліджень Віталія Дудіна, на підвищення мінімалки Кабмін пішов і задля забезпечення власної безпеки.

«Зарплатня у 1600 грн залишала мільйони громадян за межею виживання. Якби не відбулося підвищення до 3200 грн, ризик того, що ці люди вийдуть на страйки, збільшувався в рази. Проте й такі доходи не змінили якісно рівень життя українців. Більшість із них як зводили кінці з кінцями, так і зводять», — розповів він у коментарі «ВВ».

За словами директора Української асоціації постачальників

III квартал 2016 року, 46% свого доходу українці витрачали на продукти харчування. Сплата комунальних послуг у структурі витрат становить близько 10%, адже наразі понад 7 млн домогосподарств отримують субсидії.

«Однак нині, навіть з урахуванням субсидій, лєвова частка доходів витрачається на продукти та комуналку. На все інше коштів майже не залишається. Хоча з офіційної точки зору зарплатня на рівні 3200 грн має покривати необхідні витрати», — додав Олексій Дорошенко.

ДОХОДИ З'ІЛА ІНФЛЯЦІЯ

Зазвичай офіційна точка зору далека від українських реалій. Олег Устенко вважає, що після підвищення мінімальної зарплатні рівень доходів українців насправді впав.

«Споживча інфляція протягом 2014–2016 років спровокувала зростання цін більше ніж удвічі. Відповідно, добробут українців не міг

ЗА ДАНИМИ РЕЙТИНГУ DOING BUSINESS-2017, ЯКИЙ ГОТУВАВСЯ СВІТОВИМ БАНКОМ, ТОРІК МІНІМАЛЬНА ОПЛАТА ПРАЦІ НЕКВАЛІФІКОВАНОГО РОБІТНИКА В УКРАЇНІ СТАНОВИЛА 84 ДОЛАРИ. В НІМЕЧЧИНІ НЕКВАЛІФІКОВАНИЙ ПРАЦІВНИК ОТРИМУЄ 1870 ДОЛАРИВ, У НОРВЕГІЇ — 3582 ДОЛАРИ

«Моя країна — суцільна руїна» — ці рядки з пісні Кузьми Скрябіна спадають на думку, коли пересуваєшся українськими дорогами. Автошляхи, де не залишилось живого місця від вибоїн, асфальт, що сходиться разом зі снігом, є кричущим виявом неповаги з боку влади до своїх громадян. Не дивно, що за рейтингом Всесвітнього економічного форуму Україна увійшла до п'ятірки країн світу із найзанедбанішими трасами. Гірші, ніж у нас, дороги лише в Демократичній Республіці Конго, Мадагаскарі та Парагваї.

НА РЕМОНТ УСІХ ДОРІГ ЗНАДОБИТЬСЯ 100 РОКІВ

Голова уряду Володимир Гройсман не раз заявляв, що 2017 року в Україні розпочнеться «масштабне будівництво доріг на державному рівні». Урядовці пафосно обіцяли виділити на розвиток дорожнього господарства рекордну суму — 35 млрд грн. Та чим ближче час, коли треба ремонтувати шляхи, тим менше в словах чиновників оптимізму.

Так, міністр інфраструктури Володимир Омелян недавно сказав: «Я був би щасливий, якби ті 35 млрд грн були. Але реальна сума на утримання доріг, на яку ми розраховуємо, — в діапазоні 15–20 млрд грн цього року».

Отже, звідки планують брати гроші на дорожні роботи? У бюджеті-2017 на дорожній фонд закладено 14 млрд грн.

«Із них 7 млрд грн підуть на обслуговування кредитів, які держава раніше брала на реконструкцію автошляхів у ЄБРР та Європейському інвестиційному банку. Ми й досі роз-

можливість отримати 15 млрд грн від Нацбанку.

«Якщо регулятор погодиться, то загалом грошей вистачить на ремонт 2 тис. км — це трохи більше як 1% від автодорожньої мережі. Також можна буде полатити десь 80 мостів. Хоча в аварійному стані наразі перебувають 4 тисячі мостів із 17 тисяч, які є в Україні. Тобто ця сума нітрохи не відповідає тому фронту робіт, яких потребує Україна», — вважає Олександр Кава.

Окрім того, урядовці акцентують, що на місцях дороги мають будувати за рахунок надходжень від так званого митного експерименту. Його суть полягає в тому, що 50% надпланових доходів митниць мають спрямовувати до спеціальних дорожніх фондів. Цей експеримент стартував 2015 року в Одеській, Волинській, Львівській та Чернівецькій областях, а цього року його планують поширити й в інших регіонах. Відомо, що за два роки завдяки цьому вдалося зібрати 2,8 млрд грн. У контексті будівництва доріг це мізерні кошти.

ЧОРНА ДІРА українського бездоріжжя

ефективному розподіленні та корупційній складовій.

«Близько 40% грошей, які виділяються на дороги, з'їдає корупція, ще 30% витрачаються «на вітер», бо в Україні порушуються технології будівництва та обслуговування доріг», — зазначає директор консалтингової компанії William invest Віктор Медвідь.

За його словами, наразі органи, які мають контролювати якість виконання дорожніх робіт, працюють неефективно. Експерт вважає, що функції контролю за доцільністю ви-

«У 2014 році за рахунок акцизного збору до спецфонду «Укравтодору» надійшло десь 8 млрд грн. Потім були внесені зміни до Бюджетного кодексу, і такі відрахування почали надходити не до спеціального, а до загального бюджетного фонду, — каже він. — У 2015 році в «Укравтодорі» заявляли, що, враховуючи кількість палива, яке реалізується в Україні, від акцизного збору можна отримувати близько 40 млрд грн щороку. В 2015 році на дороги з бюджету виділили близько 20 млрд грн, з яких 17 млрд, до слова, пішли на обслуговування боргів. Але це — не всі надходження від акцизного збору. Де інші гроші — незрозуміло. Виходить, що водіїв зобов'язали сплачувати додатковий податок, але ці кошти розчиняються у загальному котлі, а дороги фінансуються за залишковим принципом. Є надія, що цей податок акумулюватиметься у Дорожному фонді, який планують створити восени цього року».

Віктор Медвідь вважає, що наповнювати Дорожній фонд слід за рахунок споживачів, які використовують шляхи з комерційною метою.

«Йдеться про транзит, а також вантажні перевезення. Важкі фури вбивають наші шляхи. Наприклад, чи не в кожній області є великий агропромисловий холдинг, автопарк якого містить 40-тонні комбайни. Підприємство заробляє чималі гроші для свого власника, розбиваючи дороги, ремонт яких має фінансуватися з місцевого бюджету. І місцевий

«Легкові авта зможуть проїжджати їх без зупинки, а вантажні повинні сплачувати амортизаційний збір залежно від ваги. Інвестувати в ці системи мала б держава, і вони б окупилися за кілька років. Про це в Україні говорять давно, але віз і нині там — наразі в Україні немає жодного такого комплексу».

До слова, у Мінінфраструктури обіцяють, що з наступного року відбудеться децентралізація «Укравтодору». У рамках цієї реформи дороги місцевого значення планують передати на баланс обласним державним адміністраціям. Тобто планується, що «Укравтодор» відповідатиме лише за шляхи державного значення.

Експерт громадської компанії «Європатруль» В'ячеслав Коновалов нагадує: про децентралізацію «Укравтодору» в Україні говорять із 2012 року, але далі розмов справа не просунулася.

«Суть цього процесу зводиться до того, що чиновники з центру хочуть передати на місця повністю розбиті дороги, щоб урешті сказати: ми тут ні до чого. Але в обласних адміністраціях їх не спішать приймати, кажуть: спочатку відремонтуйте. Так і ходять по колу», — зауважує експерт.

А Віктор Медвідь вважає, що децентралізація «Укравтодору», зокрема, спричинить зростання вартості дорожніх робіт, через що вони стануть недоступними для обласних адміністрацій.

ЦЬОГО РОКУ ГРОШЕЙ ВИСТАЧИТЬ НА РЕМОНТ 2 ТИС. КМ — ЦЕ ТРОХИ БІЛЬШЕ ЯК 1% ВІД МЕРЕЖІ АВТОШЛЯХІВ. ПРИ ТОМУ, ЩО 97% ДОРОЖНЬОГО ПОКРИТТЯ В УКРАЇНІ ЗНОШЕНЕ І ПОТРЕБУЄ РЕМОНТУ

плачуємося за дороги, збудовані до Євро-2012, а також за трасу міжнародного сполучення Київ — Чоп, реконструкція якої почалася ще 2004 року», — зазначив у коментарі «ВВ» експерт у сфері транспорту та інфраструктури Олександр Кава.

Тобто з коштів, передбачених бюджетом, на дорожні роботи залишається 7 млрд грн.

«Близько 3 млрд грн в «Укравтодорі» планують спрямувати на зимове та літнє утримання доріг, зокрема на ямковий ремонт. На поточний, капітальний ремонт та реконструкцію шляхів піде лише 4 млрд грн. Загалом за ці гроші можна буде залатати ямки на 30 тис. км доріг і відремонтувати десь 730 км трас», — каже Кава.

Однак це — крапля в морі, враховуючи те, що держава в особі «Укравтодору» наразі має відповідати за мережу із 170 тис. км доріг, з яких 120 тис. км — місцевого значення і 50 тис. км — державного (є ще муніципальні шляхи: дорожня мережа навколо населених пунктів, яка перебуває на балансі місцевих бюджетів). Тим часом експерти визнають, що 97% дорожнього покриття в Україні зношене і потребує ремонту.

Щодо інших, позабюджетних статей фінансування дорожнього фонду, то вони є незахищеними. Наприклад, нині обговорюється

Олександр Кава вважає, що транспортна інфраструктура України перебуває у плачевному стані через хронічне недофінансування.

«Якщо такими темпами, як сьогодні, виділяти гроші на дороги, то для капітального ремонту всього дорожнього покриття знадобиться 100 років. А враховуючи те, що строк експлуатації автошляху в середньому становить 10–15 років, то за такого фінансування неможливо говорити навіть про збереження дорожньої мережі в нинішньому стані. Для порівняння: уряд Польщі на дороги державного значення — 19 тис. км — виділяє суму, еквівалентну близько 150 млрд грн. У Німеччині з федерального бюджету щорічно на транспортну інфраструктуру виділяється сума, еквівалентна 530 млрд грн», — акцентує Кава.

До речі, за словами очільника Міністерства інфраструктури Омеляна, для відновлення дорожнього сектора України і приведення його до європейських норм необхідно спрямувати щонайменше 50 млрд грн протягом п'яти років.

ДЕ ВЗЯТИ КОШТИ НА АВТОШЛЯХІ?

Однак експерти сходяться на думці: справа не лише в нестачі коштів на будівництво доріг, а й у не-

користання коштів, виділених на дороги, мають бути покладені на страхові компанії.

«Тобто потрібно страхувати договори між виконавцями і замовниками дорожніх робіт на предмет виконання гарантійних зобов'язань. Страхова компанія контролюватиме, щоб тендер відбувся чесно, дорогу збудували вчасно, із дотриманням необхідних норм. Страховики будуть зацікавлені у прозорості всіх процесів, бо інакше їм доведеться виплачувати страхове відшкодування. Тоді

як чиновники, долучені до цього процесу, переймаються лише тим, щоб отримати хабар», — каже Медвідь.

Аналітик громадської організації «Публічний аудит» Володимир Гарчинський звертає увагу: на дорожнє господарство має йти акцизний збір, який закладений у вартість бензину та дизельного палива. Проте куди тепер витрачаються ці кошти — невідомо.

БЛИЗЬКО 40% ГРОШЕЙ, ЯКІ ВИДІЛЯЮТЬСЯ НА ДОРОГИ, З'ІДАЄ КОРУПЦІЯ, ЩЕ 30% ВИТРАЧАЮТЬСЯ «НА ВІТЕР», БО В УКРАЇНІ ПОРУШУЮТЬСЯ ТЕХНОЛОГІЇ БУДІВНИЦТВА ТА ОБСЛУГОВУВАННЯ ДОРІГ

владі доводиться випрошувати в бізнесмена кошти, а той удає поблажку, погоджуючись відремонтувати частину траси біля свого підприємства. Тобто сама система дорожнього будівництва в Україні є деструкційною», — наголошує Медвідь.

За його словами, на межі областей для вантажівок мають бути встановлені інфраструктурні комплекси, обладнані електронними вагами.

«Будь-який матеріал для будівництва доріг, так само як ремонтну техніку, ефективніше закупати оптом, через державні компанії. Децентралізація призведе до подальшої деградації дорожньо-транспортної системи України. Без потужної основи тут нічого не вийде», — впевнений він.

Вікторія ЧАЙКА

(Закінчення. Початок на стор. 1)

Однак недооцінювати опонента все ж не варто. Тим більше що РФ залучила до свого захисту британського адвоката Самуеля Вордсворта, який і раніше представляв російські інтереси в міжнародних судах і справедливо може вважатися зіркою юриспруденції.

За словами професора Київського національного лінгвістичного університету, доктора юридичних наук Олександра Мережка, російська сторона, щоб довести, що Суд не має юрисдикції для розгляду позову України, зробила акцент на тому, що, згідно з визначенням теракту в Конвенції про боротьбу з фінансуванням тероризму, необхідно довести «намір» посягати страх серед цивільного населення.

«Тим самим Вордсворт пропонує суб'єктивний підхід до такого «наміру», що довести практично неможливо. Тому Україні слід було більше сконцентруватися у доказовій частині на конкретних результатах. Тобто наміри терористів варто тлумачити об'єктивно, виходячи з результату теракту, а не суб'єктивно, виходячи зі змісту

ГААГА: справа з багатьма невідомими

стверджував, що одного факту використання російського «Бука» недостатньо. Необхідно, мовляв, ще довести, що терористи керувалися наміром викликати страх у цивільного населення.

інстанцією. І перш ніж звертатися до нього, учасникам процесу необхідно вжити всіх можливих заходів, починаючи від переговорів, закінчуючи ініціацією арбітражу. Росія ж намагалася довести, що Київ цього не зробив.

РІШЕННЯ У СТАДІЇ ОЧІКУВАННЯ

Експерти впевнені, що якщо Міжнародний суд ООН ухвалить рішення про перехід до наступної стадії — розгляду справи по суті, остаточного вердикту слід очікувати не раніше ніж за 3–5 років.

Більше того, до цієї стадії розгляду доведеться готуватися надзвичайно серйозно. Адже довести і факт тероризму, і його фінансування вкрай складно.

Антон Кориневич вважає, що можуть виникнути проблеми зі збором підтверджень дискримінації за національною ознакою в анексованому Криму.

«Звісно, Росія представить свої докази процвітання кримських татар і українців, їх активної участі в політичному житті на півострові тощо. Нам же будуть потрібні конкретні факти, можливо, навіть непрямі докази, враховуючи обмежений доступ України до території Криму», — пояснив він.

Олександр Мережка своєю чергою нагадав, що в таких процесах факти, на жаль, не завжди грають вирішальну роль.

«Нічого говорив: фактів немає, а є інтерпретації. По суті, судовий процес є боротьбою інтерпретацій і аргументацій. Переможе той, хто виявиться переконливіший і логічніший у своїй аргументації», — підкреслив він.

Примітно, що Росія уже під час слухань заявила про готовність виконати будь-яке рішення Міжнародного суду. Антон Кориневич розповів, що, очевидно, так і буде. Адже інакше РФ не тільки отримає посилення санкцій, а й стане справжнім ізгоєм. Однак є один нюанс: рішення Суду забезпечує Рада безпеки ООН, постійним членом якого є Росія. Тому РФ погодиться виконати рішення, та в якому обсязі — ось питання.

Поки ж Україна очікує, що Міжнародний суд застосує щодо Росії тимчасові запобіжні засоби: РФ повинна припинити на Донбасі фінансування терористів, а в Криму — дискримінацію українців і кримських татар, поважати право на освіту рідною мовою і визнати законність Меджлісу.

Обидва експерти схиляються до думки, що Суд, швидше за все, ухвалить компромісне рішення, задовольнивши лише кілька вимог нашої країни, як, наприклад, відновлення легітимності Меджлісу, припинення переслідування за національною ознакою тощо. Але навіть якщо Росію зобов'язать покінчити з фінансуванням «ДНР-ЛНР», як це можна буде проконтролювати?

Проте ми вже взяли за цю справу, тож потрібно боротися до кінця, а також звертатися до інших міжнародних судових інстанцій.

Альона ПОТАЄВА

ЯКЩО МІЖНАРОДНИЙ СУД ООН ВИНЕСЕ РІШЕННЯ ПРО ПЕРЕХІД ДО НАСТУПНОЇ СТАДІЇ — РОЗГЛЯДУ СПРАВИ ПО СУТІ, ОСТАТОЧНОГО ВЕРДИКТУ СЛІД ОЧІКУВАТИ НЕ РАНІШЕ НІЖ ЗА 3–5 РОКІВ

свідомості терористів», — уточнив експерт у коментарі «ВВ».

Яскравим прикладом дотримання обраної лінії є те, як російська сторона парувала на докази України щодо причетності РФ до знищення малайзійського «Боїнга» в липні 2014-го. Мовляв, у зазначених фактах не було представлено, що терористи замислили збивати саме цивільний літак.

«Потрібно довести, що «Бук» доправлявся саме для атаки на цивільний літак. Але Україна стверджує лише, що він прибув із Росії, і нічого більше», — зазначив Вордсворт.

За словами Олександра Мережка, британський адвокат

«Така логіка Вордсворта є абсурдною, адже тоді можна злукавити, що навіть напад на Всесвітній торговельний центр 11 вересня 2001 року не є терактом. Тому важливий результат злочинних дій терористів, а не їх наміри», — підкреслив експерт.

НАЙКРАЩИЙ ЗАХИСТ — НАПАД

За словами Антона Кориневича, під час слухань російська сторона всіляко намагалася переконати присутніх у тому, що справа, яка розглядається, не належить до юрисдикції даного органу в Гаазі. Експерт розповів, що Міжнародний суд ООН, по суті, є фінішною

Утім, російську брехню швидко спростували: український МЗС зобов'язався передати на розгляд Суду не менше як 40 дипломатичних нот, у яких висувалися претензії до Кремля від початку російської агресії.

Однак Вордсворт не здавався і витягнув ще одну «козирну карту» зі своєї колоди аргументів, нагадавши, що Україна торгує з «ДНР-ЛНР». Відповідно, теж може фінансувати терористів.

На думку Олександра Мережка, факт торговельних відносин України з ОРДЛО може вплинути на рішення Суду, зокрема щодо визначення первинної юрисдикції. Однак щось прогнозувати надто рано.

ФАКТ ТОРГОВЕЛЬНИХ ВІДНОСИН УКРАЇНИ З ОРДЛО, НА ЖАЛЬ, МОЖЕ ВПЛИНУТИ НА РІШЕННЯ СУДУ, ЗОКРЕМА ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ПЕРВИННОЇ ЮРИСДИКЦІЇ

«Реанімувати Будапештський меморандум уже неможливо»

Недієздатний і віджилий формат Мінських переговорів змусив Україну по майже трьох роках війни на сході країни зрозуміти, що без участі США в процесі врегулювання конфлікту не обійтися. Міністр закордонних справ Павло Клімкін, заявляючи про необхідність перезапуску відносин між підписантами Будапештського меморандуму, підкреслив: «Сполучені Штати повинні відігравати ключову роль у переговорах по Донбасу і Криму». Політолог, директор соціологічної служби «Український барометр» Віктор НЕБОЖЕНКО розповів «ВВ» про можливість реанімації документа, а також про зацікавленість США в українському питанні.

«Реанімувати Будапештський меморандум щодо гарантій безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї не можна. Росія, будучи державою-гарантом, порушила Меморандум. А в дипломатії будь-які угоди, не дотримані однією зі сторін-підписантів, вважаються такими, що втратили чинність. Це не бізнес, де через домовленість можна спочатку переступити, а

пізніше повернутися до неї. У геополітиці такого не буває.

Також неможливо очікувати серйозного ремейку Будапештського меморандуму, оскільки система міжнародних гарантій зруйнована. Наприклад, Туреччина і Греція нарешті дійшли згоди щодо гострої для обох країн теми — об'єднання Кіпру. Франція і Великобританія взяли гарантувати повноважність відповідного договору. Однак

ні турки, ні греки їм не довірилися, нагадавши, що раніше ці самі держави гарантували Україні безпеку згідно з Будапештським меморандумом, але фактично не виконали своїх зобов'язань. Тож інститут гарантій, на якому базувалася світова дипломатія, нині не працює. Ніхто нікому не вірить.

США не мають наміру дистанціюватися від вирішення українського питання, навіть більше, Штати ще ніколи не підходили в своїх інтересах так близько до Києва, як тепер. В особі України Сполучені Штати отримали нехай поки слабого, але послідовного стратегічного союзника у протистоянні з Росією.

Однак США ніколи не братимуть участі в переговорах, яким би не був їх формат. Вони можуть бути присутні на них лише як активні спостерігачі, але не підписанти. Зрештою, США свідомо пропустили впе-

ред Німеччину і Францію у процесі врегулювання конфлікту. Ні Меркель, ні Олланд не впоралися з роллю миротворців. Відповідно, і Америці немає сенсу встрягати в безрезультатні переговори, які вже себе дискредитували.

Активна підтримка з боку США почнеться лише після чистки політичного керівництва нашої країни. Допомогати тим, хто нині краде, відмовляється від реформ і має спільні інтереси з Путіним, є безглуздом. Трамп — бізнесмен. Сьогодні він бачить погане організоване будівництво під назвою Україна, де рівень корупції і злочинства зашкалює. Він не закряє «будівництво», але почне з того, що змінить менеджмент.

Отже, чим більше США будуть зацікавлені в Україні, тим менше шансів у нинішньої політичної верхівки залишитися при владі».

Збіг інтересів Кремля і засновника сайту Джуліана Ассанжа є напрочуд цікавим.

Викривальні матеріали, опубліковані Wikileaks, становлять інтерес самі по собі. ЦРУ, безсумнівно, ще не стикалося з таким значним витоків інформації про свою роботу. На сайті Wikileaks опубліковані близько 9000 документів, що розповідають про діяльність могутнього розвідувального відомства. Це тільки перша порція, обіцяє інтернет-платформа, єдиним публічним представником якої є австралієць Джуліан Ассанж.

Достовірність опублікованих документів, що охоплюють період від 2013-го до 2016 року, поки не підтверджена офіційно: ЦРУ та інші відомства відмовляються коментувати витік.

ВИКРИТТЯ ОКРЕМО ВІД ВИКРИВАЛЬНИКА

Та яким би гучним і значущим не було розвінчання, частина історії полягає у діях власне викривальника. Публікації витоків Wikileaks якоїсь миті стали дивним чином приносити користь передусім одному міжнародному гравцеві — Росії. Таких збігів чимало, і вони так спадають на очі, що нині не лише авторитетна газета Guardian пише про Джуліана Ассанжа як про агента Кремля.

Wikileaks, розпочавши збір і публікацію секретної інформації ще 2006 року, обіцяла, що «нашою

ли регулярно збігатися з точкою зору російської влади. Він зайняв проросійську позицію щодо України, підтримував вихід Великобританії з Євросоюзу, критикував НАТО і порушення прав людини в США. Водночас засновник Wikileaks практично перестав викривати Кремль.

«Коли я приєднався до Ассанжа в 2007 році, у нас були високі моральні цілі — поліпшити світ і надати розголосу злочинам, про які повинна знати громадськість», — сказав у недавньому інтерв'ю газеті Welt am Sonntag Даніель Домшайт-Берг, який працював у Wikileaks до 2010 року. Він розішовся у поглядах з Ассанжем і

яких стало зрозуміло, що Клінтон змовилася з багатьма представниками партії з метою обійти внутрішньопартійного конкурента Берні Сандерса, вартувала їй перемоги в перегонах із кремлівським фаворитом, республіканцем Дональдом Трампом.

І хоча немає прямих свідчень, які вказують на те, що листування демократів потрапило до Ассанжа через російські спецслужби, вибір часу публікації і тематика слугують російським інтересам. Ця низка збігів мусить насторожити тих, хто досі сприймає Wikileaks як наднаціональну платформу, яка працює «на захист прав людини», про що колись мріяв Ассанж.

ПОГЛЯДИ АССАНЖА СТАЛИ РЕГУЛЯРНО ЗБИГАТИСЯ З ТОЧКОЮ ЗОРУ РОСІЙСЬКОЇ ВЛАДИ. ВІН ЗАЙНЯВ ПРОРОСІЙСЬКУ ПОЗИЦІЮ ЩОДО УКРАЇНИ, ПІДТРИМУВАВ ВИХІД ВЕЛИКОБРИТАНІЇ З ЄВРОСОЮЗУ, КРИТИКУВАВ НАТО І ПОРУШЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В США. ВОДНОЧАС ЗАСНОВНИК WIKILEAKS ПРАКТИЧНО ПЕРЕСТАВ ВИКРИВАТИ КРЕМЛЬ

головною мішенню стануть репресивні режими в Китаї, Росії та Центральній Євразії». У 2010 році австралієць, здавалося, мав намір стримати слово. В інтерв'ю одній із російських газет він заявляв, що отримав матеріали, які компрометують «Росію, ваше керівництво і ваших бізнесменів», цитує його The New York Times.

РАЗЮЧА ЗМІНА

Але цього не сталося. Незабаром життя самого Ассанжа різко змінилося: він опинився ізольованим від світу в двох кімнатах маленького посольства Еквадору в Лондоні. Пожертви на його рахунок заблокувала влада США, видавши ордер на його арешт. Але до того часу в Ассанжа вже з'явився несподіваний протектор у Москві. Його став публічно захищати російський президент Володимир Путін. У 2012 році Ассанж отримав замовлення на 12 авторських програм від російського держканалу Russia Today і став його частим гостем.

Відтоді тон висловлювань Ассанжа змінився: його погляди ста-

важає, що врешті-решт платформа перейшла до «однобокої конфронтації з США».

Змінилися і мішені для атак Ассанжа: фокус змістився на цілі, цікаві насамперед Росії. Наприклад, Wikileaks почала публікувати інформацію, що дискредитувала США в питаннях договору про трансатлантичне партнерство, в якому Москва не брала участі. Як проаналізували журналісти The New York Times, інші витіки дискредитували дії Саудівської Аравії і Туреччини в моменти підвищеної напруженості у відносинах із Росією.

ПОВЕРНЕННЯ WIKILEAKS: ВИБОРИ В США

Але по-справжньому Ассанж повернувся як великий гравець 2016 року, коли в критично важливі моменти президентських перегонів у США став публікувати документи, що компрометують лише одного з кандидатів — Гіллари Клінтон. До неї він, як і Кремль, ставиться вкрай скептично. Можливо, саме витік понад 20 тисяч електронних листів демократів, з

До речі, документи про роботу ЦРУ опубліковані в розпал конфлікту між уже президентом Трампом і розвідувальними службами США, котрий спалахнув внаслідок розбіжностей між ними щодо ролі Кремля в результатах останніх президентських виборів.

«Гадаю, що, скоріше, іноземна держава стала джерелом цих документів, а не інформатор із ЦРУ, якого замучило сумління», — сказав Джеймс Льюїс, фахівець із кібербезпеки з Центру стратегічних і міжнародних досліджень у Вашингтоні.

Також останній витік містить документи, які свідчать про те, що агенти ЦРУ працюють у Франкфурті-на-Майні. Навряд чи ця інформація поліпшить атмосферу запланованих на 14 березня переговорів між німецьким канцлером Ангелою Меркель і Дональдом Трампом у Вашингтоні.

Михайло БУШУЄВ,
Deutsche Welle, Німеччина
(Матеріал друкується
зі скороченнями)

Військова штаб-квартира — це ще не Європа

Оборонний союз матиме сенс, тільки якщо він буде частиною всеосяжної реформи принципів роботи ЄС.

Існує два варіанти інтерпретації дебатів щодо спільної європейської політики оборони і безпеки. Почнімо з оптимістичного.

Усе відбувається так: з огляду на кризи, що спалахнули на зовнішніх кордонах ЄС, і політику ображених європейських сусідів — Росії та Туреччини, лідери Союзу визнають серйозність ситуації і вдаються до відповідних контрзаходів. У такому разі оборонний союз стане, по-перше, чітким сигналом для сварливих сусідів, по-друге — засобом контролю над такими проблемами, як міграційна криза, і третє — ефективним «клеєм», що об'єднає європейську спільноту. Або, якщо сказати словами французького президента Франсуа Олланда, «сьогодні ми можемо відродити Європу через її оборону».

Звучить втішно. Але існує і песимістичний погляд на нинішні дебати щодо спільної штаб-квартири в Брюсселі, бойових угруповань, боротьби з тероризмом тощо. Після шокуючого рішення британців про вихід із ЄС Брюссель, Берлін і Париж одчайдушно шукають варіанти відповіді на «Брексит», марно симулюючи європейську рішучість і єдність, оскільки для серйозної реорганізації, як, наприклад, давно назрілої реформи валютного союзу, бракує, по-перше, грошей, а по-друге — готовності до компромісів держав-членів.

Тому пропозиції у сфері оборони і безпеки є не більше ніж розпачливою спробою приховати суттєві відмінності між північчю і півднем, сходом і заходом. Цинічний сучасник порівняв би цю ситуацію зі зруйнованим шлюбом пари, який більше нічого

сказати, але яка попри все намагається врятувати стосунки народженням нащадків.

Яке пояснення є правильним? Імовірно, жодне з них, оскільки істина, як це зазвичай буває, посередині. Справді, проблеми безпеки, з якими зіштовхнувся ЄС, можна вирішити тільки спільними зусиллями. Але правдою є і те, що в дебатах довкола оборони йдеться про сам сенс існування Союзу.

Найбільший ризик криється у показових діях: у символічних рішеннях, які не дають результату і відтермінують обговорення реорганізації принципів роботи ЄС на непевний час. Але ця реорганізація неминуча, бо майбутні проблеми — від кризи євро до міграційної політики і оборони — вимагають зміни структури ЄС. Інакше кажучи, оборонний союз має сенс, тільки якщо він буде частиною всеосяжної реформи принципів роботи ЄС. У іншому разі йому загрожує доля єврозони: ні богами свічка ні чортів кочерга, до того ж дорого коштує.

Досі не зрозуміло, чи усвідомлюють європейські політики всю серйозність ситуації. З Брюсселя і столиць ЄС надходять доволі суперечливі сигнали. З одного боку, на спеціальному саміті в Римі наприкінці березня заплановане обговорення майбутніх змін. З іншого боку, учасники поведуться так, ніби мають безліч часу. Згідно з початковими заявами, процес розробки повинен був тривати до кінця року, але тепер часто згадується 2019 рік. Цього разу європейським млинам слід працювати швидше.

Міхаель ЛАЧИНСЬКІ,
Die Presse, Австрія

НАЙБІЛЬШИЙ РИЗИК КРИЄТЬСЯ У ПОКАЗОВИХ ДІЯХ: У СИМВОЛІЧНИХ РІШЕННЯХ, ЯКІ НЕ ДАЮТЬ РЕЗУЛЬТАТУ І ВІДТЕРМІНОВУЮТЬ ОБГОВОРЕННЯ РЕОРГАНІЗАЦІЇ ПРИНЦИПІВ РОБОТИ ЄС

Два тижні тому відгриміла церемонія вручення «Оскарів». Мабуть, це було найдивніше кіносвято в історії премії. І навіть не тому, що під час оголошення переможця у головній номінації припустилися помилки... Справа в самому переможцеві, надто вже сумнівному! Адже без перебільшення можна сказати, що картина «Місячне сяйво» була найслабшою у номінації! Чому ж кіноакадеміки вирішили визнати її найкращою? У цьому й спробуємо розібратися.

Фільм розповідає про долю Широна з афроамериканського гетто в Маямі (маленький — Алекс Р. Хібберт, підліток — Ештон Сандерс, дорослий — Треванте Роудс).

Життя Широна змалку було дуже непростим: його мама вживає наркотики і нітрохи не піклується про нього. Малюком опікується драгдилер Хуан (Махершала Алі). У школі діти знущують над головним героєм, бо вважають його за гомосексуаліста. Хоча він ще сам не розуміє, до кого має потяг — до дівчаток чи хлопчиків.

У підлітковому віці хлопчині дістається ще більше. І тут починають зароджуватися особливі стосунки між Широном і його товаришем Кевіном (підліток — Джаррель Джером, дорослий — Андре Голланд). Однак на заваді їхніх почуттів стає один інцидент. Найбільший шибеник у школі і заклятий кривдик Широна, не підозрюючи про нахили Кевіна, наказує йому відлупцювати друга. Тінейджер боїться, що і його виведуть на чисту воду, тож йде на поведи у ватажка і кидається на головного героя з кулаками. Шиرون зважується помститися давньому кривднику, після чого потрапляє у колонію для неповнолітніх...

Затим нам показують дорослого Широна. Він і сам став драгдилером... Ось, мабуть, і все.

Говорити про гру трьох акторів, які втілили на екрані образ Широна

в різному віці, взагалі немає сенсу. Гри там і близько немає. Здається, ніби Алекс Р. Хібберт, Ештон Сандерс і Треванте Роудс відбувають покарання, знімаючись у цьому малючому муві.

Махершала Алі — непоганий актор. Але за що йому дали «золоту статуетку» в номінації «Краща чоловіча роль другого плану», абсолютно незрозуміло. Алі в кадрі було мало, та й чогось особливого він не показав, хоча персонаж йому дівався неймовірно яскравий.

Режисером картини став Баррі Дженкінс. Думка, яку постановник хотів донести глядачеві, була розумною. Та й загалом драма в нього вийшла порожня. Адже ми мали б усім серцем співчувати головному герою. Натомість під час перегляду

цього оскароносного муві виникає тільки одне питання: коли це скінчиться?

«Місячне сяйво» — нудне, огидне і бездушне кіно! За що тільки стрічка отримала також «золоту статуетку» в номінації «Кращий адаптований сценарій»? Адже трагедія Широна у фільмі зображена вкрай поверхово. І

«МІСЯЧНЕ СЯЙВО» — ГОЛОВНА ПРОМАШКА «ОСКАРА»

скільки можна спекулювати на темі дискримінації за принципом сексуальної орієнтації? Іноді здається, що режисери та сценаристи з «фабрики мрій» просто з розуму спали на цьому. Говорити про проблему стало вже своєрідним трендом! Ось, наприклад, у новій екранізації «Красуні та Чудовиська» теж є персонаж-гомосексуаліст. Чи не занадто?

сексуальній орієнтації і самоідентичності.

Торік на «Оскарі» (хоч і не в головній номінації) була представлена стрічка «Дівчина з Данії», присвячена історії першої людини, яка зробила операцію зі зміни статі. Головні герої картини Лілі Ельбе теж не сприймали суспільство. Більше того, її вважали психічно хворою! І це була

статуетку. «Місячне сяйво» від початку було чужорідним тілом у цій компанії, однак заповітний «Оскар» дістався саме йому. Чому?

Згадайте: торік Кіноакадемія не висунула в номінанти чорношкірих кінематографістів і наразилася на звинувачення у прихованому расизмі. То ось звідки ноги ростуть? Виходить, що на догоду критикам «золоту статуетку» віддали абсолютно бездарній у всіх сенсах картині?

«Долю не обирають» — таким є слоган стрічки «Місячне сяйво». Але переможця «Оскара» обирають! До речі, торік у найголовнішій номінації несподівано лідував також дуже сумнівний фільм «У центрі уваги», що розповідає про журналістське розслідування випадків педофільії серед священників. Тому просто хотілося б звернутися до кіноакадеміків: панове, пам'ятайте, що кінематограф — це передусім мистецтво! Годі слідувати за трендами! Оцінювати кіно потрібно не лише розумом, а й серцем!

ТОРІК КІНОАКАДЕМІЯ НЕ ВИСУНУЛА В НОМІНАНТИ ЧОРНОШКІРИХ КІНЕМАТОГРАФІСТІВ І НАРАЗІЛАСЯ НА ЗВИНУВАННЯ У ПРИХОВАНОМУ РАСИЗМІ. ТО ОСЬ ЗВІДКИ НОГИ РОСТУТЬ?

Насправді ж трагедія Широна полягала в тому, що мати-наркоманка нітрохи ним не переймалася. Жінка не виховувала його, не вклала в голову основні моральні принципи. Ось на чому мали б акцентувати. Але творці фільму не хотіли заглиблюватися у цю тему. Тому вони зосередилися на

дуже глибока і змістовна драма, на відміну від «Місячного сяйва»...

До номінації «Найкращий фільм» потрапили також картини: «Ла Ла Ленд», «Лев», «За всяку ціну», «Манчестер біля моря», «Паркани», «З міркувань совісті», «Прибуття», «Приховані фігури». Кожна з цих стрічок заслуговувала на «золоту

Справжній «Лев»

Історія індійського хлопчика на ім'я Сару, який втратив маму, вразила весь світ, та не кіноакадеміків. Фільм «Лев» пролетів у всіх шести номінаціях на «Оскар», у яких був представлений. Прикро, бо це справді дуже щире і задушевне кіно.

В основу фільму «Лев» покладена реальна історія австралійського бізнесмена індійського походження Сару Браєрлі, яку він описав у автобіографії «Довга дорога додому» в 2013 році.

У п'ятирічному віці він загубився в одній із індійських провінцій, після чого потрапив

до притулку. Родичів малюка тривалий час шукали, але так і не знайшли. Згодом хлопчика усиновило австралійське подружжя — Сью (Ніколь Кідман) і Джон Браєрлі (Девід Венем). Через двадцять п'ять років Сару вирушив на пошуки своєї біологічної матері до Індії...

До речі, спочатку взагалі не зрозуміло, чому фільм називається «Лев». І лише наприкінці розкривається цей секрет. Виявляється, головний герой у п'ять років неправильно вимовляв своє ім'я, і звати його не Сару, а Шеру, що в перекладі з хінді означає «лев».

Маленького Сару зіграв восьмирічний Санні Павар. Цікаво, що хлопчик не тільки не знімався раніше в кіно, а й взагалі не розумів англійської. Проте продюсери обрали

саме Санні з чотирьох тисяч претендентів. І не прогадали: цей малюк може давати майстер-класи досвідченим акторам.

У дорослого Сару перевтілювався Дев Патель, відомий за картиною «Мільйонер із нетрів». Але він не був переконливий на всі сто відсотків.

Чудово зіграла Ніколь Кідман. Тема усиновлення для цієї актриси є близькою як нікому: багато років тому вона разом зі своїм тодішнім чоловіком Томом Крузом прийняла в свою сім'ю двох діточок.

А ще несподівано органічно в цю історію вписалася Руні Мара, яка зіграла Люсі — подругу головного героя.

Режисерське крісло зайняв австралієць Гарт Девіс. Незважаючи на доволі скром-

ний кінематографічний досвід, постановник зміг грамотно розповісти глядачеві неймовірно зворушливу історію.

Втім, у фільмі є і недоліки. Наприклад, стрічка дещо затягнута. Якщо перша частина дуже динамічна, то в другій, образно кажучи, бракувало швидкості. А печаль-скорбота головного героя намальована товстим шаром по екрану. Втім, після хеппі-енду все це як рукою зняло.

«Лев» — дуже справжнє кіно. Та найголовніше, надзвичайно корисне: до виходу картини в прокат була організована благодійна кампанія #LionHeart, завдяки якій вдалося зібрати понад 250 тисяч доларів. Усі кошти підуть на допомогу безпритульним дітям в Індії.

ДО ВИХОДУ КАРТИНИ В ПРОКАТ БУЛА ОРГАНІЗОВАНА БЛАГОЧИННА КАМΠΑНИЯ #LIONHEART, ЗАВДЯКИ ЯКІЙ ВДАЛОСЯ ЗІБРАТИ ПОНАД 250 ТИСЯЧ ДОЛАРИВ. УСІ КОШТИ ПІДУТЬ НА ДОПОМОГУ БЕЗПРИТУЛЬНИМ ДІТЯМ В ІНДІЇ

Сторінку підготувала Анна СПІВАК

Головний-редактор — Анна СПІВАК, відповідальний секретар — Олексій СОКУР

Свідоцтво про держреєстрацію КВ №21058-10858 ПР від 14.11.2014 р.

Редакція: м. Київ, бул. Лесі Українки, 26

Пишіть на адресу: ТзОВ «Структура ІТ», а/с 155, м. Київ, Україна, 04080

Засновник та видавець: ТзОВ «Структура ІТ» Тел: (044) 359-04-54 e-mail: gazetavv@i.ua

Газету надруковано ТзОВ «Мега-Поліграф» 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14

Замовлення № 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Наклад 10 386 прим.

Передплатні індекси: 23115 (рос.), 49450 (укр.)

При використанні публікацій посилання на газету «ВВ» обов'язкове.

Відповідальність за зміст рекламних матеріалів несе рекламодавець.